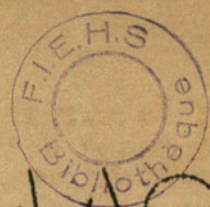

BUTLLETÍ D'INFORMACIÓ CATALANA

713-1

Numero 12
Any 1

PUBLICACIÓ DEL
CATALUNYÀ, GRUP N.R.

Octubre 10, 1940.
Santiago de Cuba.

C R O N I C A .

La dissort ha portat a terres d' Amèrica, a molts de catalans. Es a ells, preferentment, als qui adresem aquesta Crònica. No ens proposem pas mortificar a ningú. Çó que nosaltres volem dir, és com un d'aquells consells dels vells als joves; dels qui portem 20, 30 i fins més anys i tot, als nou-vinguts. Volem parlar-los dels que són i representen les Entitats Catalanes d' Amèrica.

Es just que volguem fer-ho. Vosaltres heveu experimentat intensament i de prop una tragèdia, la més gran de nostra història, i heveu vingut aci, no per vostra pròpia voluntat, sino arrencats violentament dels vostres, com a conseqüència de la desfeta. Teniu davant vostre, encara, el dur problema del viure, per resoldre. I és lògic pensar que tot çó que heveu passat i el que passeu, hagin portat amargors a vostra ànima, desil.lusions i desenganys i haguen sofert injustícies i vostre cor experimenti reaccions diverses en recordar coses passades. És lògic també pensar que us trobeu subjectes a prejudicis d'orde partidista, perquè pogueu creure que el que us ha succeït, fou culpa d'una fracció i no pas del conjunt.

En referir-nos és perquè no voldriem pas que perdurés entre nosaltres i molt menys que se'n fes víctimes innocents a les Entitats Catalanes. A Amèrica, tots som catalans i res més que catalans; no ens referim ara a aquell grau d'intensitat que cada català senti l'ideal de llibertat, sino al fet de que aquí no experimentem la humiliació d'ésser catalans i som una col.lectivitat que se'ns respecta i fins admira per nostres virtuts racials, ben nostres! i tenim guanyat un prestigi al qual hi han contribuït les Entitats Catalanes amb la seva actuació patriòtica i res més que patriòtica! practicant nostres costums i tradicions. D'aquest propi prestigi n'heu participat vosaltres en arribar a terres d' Amèrica.

Les Entitats Catalanes, són el perllongament de nostra Pàtria. Trossos de Catalunya en cada país d'Amèrica.

No confonguéssiu pas el seu esperit amb el d'aquelles Societats Recreatives de vostre poble. El seu origen és immaculat. És aquesta mateixa enyorança que ben tractada és creadora de les coses més grans i fins de nostres millors accions, que vosaltres experimentareu ara, que aplegà als primers catalans d'un lloc i de l'altre d'aquestes terres i com una família, verídaders germans, crearen una casa comuna, una llar. Allí practicaren les costums de la Pàtria enyorada i les seves gestes, perquè en sentien necessitat d'aixó també, que no sols de pa viu l'home. Després en vingueren d'altres i s'hi trobaren bé en aquell ambient que havia creat l'amor a la Pàtria, i aquelles entitats prengueren forma, adquiriren personalitat, es feren grans i tingueren orfeons, quadres escènics, revistes, i tingueren de tot. Tothom hi ha conviscut dintre d'elles on ha experimentat la Pàtria íntegrament. Si alguna, atenent a altre orde de preocupacions, ha tractat de limitar aquest sentit total de la Pàtria, ha mort. De preocupacions sempre n'hi han hagut i n'hi hauran; no és pas un exclusivisme dels temps d'ara. La seva intensitat queda condicionada al medi ambient. La humanitat està en evolució constant; una fórmula mor i ja ha nascut l'altra. Però la Pàtria és un sentiment que no mor mai, està en nostra pròpia naturalesa.

I és per l'origen d'aquestes Entitats en l'amor a la Pàtria, que existeix aquesta coincidència en apreciar nostre ideal de llibertat, íntegrament. L'emigrant que venia a aquestes terres, havia sortit del seu poble i passava per Barcelona, potser per primera vegada, per a embarcar-se. A Espanya no hi havia estat mai. Arribava a aquestes terres i experimentava aquest sentiment tant difícil de descriure que és l'enyorança. Les Entitats Catalanes, li oferien consol, una família i una llar. Ingressava en una d'aquelles seccions i era un català entusiasmada. S'apropava la celebració d'una Castanyada o d'un Nadal i era el primer a treballar. Aparellava taules per fer les taules, netejava, feia de tot junt amb altres tant entusiastes com ell. Era l'últim que se'n anava i el primer que retornava perquè encara era de la "comissió de porta". Cada un d'aquells dies, era un dia de goig indescriptible. Havia menjat panellets, uns panellets tropicals, però que eren com aquells! ell ho assegurava! Havia alçat el porró amb vi del Penedès, autèntic! Li plavia veure que tothom l'alçava, fins els que no eren catalans, sino naturals d'aquí, però bons germans també, que no li retreien la seva condició de català, de la que tant joics se'n sentia aquell dia. És veritat que parlaven castellà, però no era aquell castellà que ell havia sentit parlar als carrabiners i guardia civil del poble; era d'una altra mena. Més melodiós i més fort a la vegada en aquells versos que havia escoltat de quan eren espanyols com ell, abrandats d'amor a la Pàtria i de fé en un pervindre, que ja era d'ells! S'hi havien cantat cançons indígenes que no eren tampoc aquelles que en deien espanyoles i de les quals ell en tenia un record de Music-Hall o de Teatre de Varietés; no era allò de la Mary Bocela ni de la Pastora Imperio, era una altra cançó. I al final havia cridat, Visca Catalunya!,...Visca Catalunya! a plé pulmó, lliurement, sense que ningú li ho impedís. I havia cantat Els Segadors, amb quin entusiasme...! Allí si era català, plenament català.

Serveu sempre una memòria d'aquesta imatge que hem descrit. Si la serveu, si us compenetreu bé de la seva importància, no us veureu pas mai en cor de restar-les-hi intensitat d'ideal, sino a infondre-les-hi encara, major exaltació. Ni de portar-hi, dintre d'elles, aquestes preocupacions transitòries, aquestes petites coses que, de vegades, fan tant de mal! Feu-ho tot per engrandir-les; mai feu res per empètitir-les. Feu-ne d'això una consigna en ingressar a elles, com és vostra obligació. No us imaginéssiu pas que l'orfeó, el quadre escènic, etc., són com la banda de música de la vila que han de tocar en els enterraments, en els matrimonis, en els bateigs, en rebre el cacic polític, el governador o el capità general. Allà on no hi sigui representada íntegrament la Pàtria, d'allà on no n'hagi de sortir guanyant el prestigi de catalans, no hi han d'anar-hi.

Vostra estada entre nosaltres és transitòria. Alguns s'hi arrelaran però seran proporcionalment, pocs. Que vostre pas per elles, les hagi enriquides espiritualment i allà a Catalunya en serveu vosaltres un record grat i un exemple: el de la Pàtria i el de la unitat dels catalans, per sobre de tot!

Si per als jueus la religió és la Pàtria, i a tot arreu on van duen la seva Pàtria amb ells, nosaltres hi duren la nostra llengua i la llengua catalana serà la dolça Pàtria nostra.

Pere Coromines.

CAP CATALA POT PERMETRE QUE LA CULTA CATALUNYA, LA QUE HA ADMIRAT EL MÓN AMB EL MIRACLE DE LA SEVA RENAIXENÇA, DESAPAREGUI SOTA L'OBRA DESTRUCTORA DEL FEIXISME ESPANYOL, D'UN FANATISME TORQUEMADESC I D'UN MILITARISME SEMPRE TRAÏDOR.

CATALANS TOTS, UNIMANOS !!!!!

Sol·liciteu el BUTLLETÍ D'INFORMACIÓ CATALANA, al GRUP CATALUNYA -----
Secció de Propaganda. J. A. Saco 415.- Santiago de Cuba.-----

10 DE OCTUBRE

Llega otra vez el 10 de Octubre a recordar a los cubanos y a todos los hombres que han luchado y luchan por la libertad de los pueblos y de los indi-

viduos, el gesto heroico de los Céspedes, Massó, Calvar y a toda la pleyade de cubanos que allí en "La Demajagua", levantaban su voz para decir al mundo que querían ser libres y agitaban en sus brazos los machetes libertadores que tenían que dar al traste, un día u otro, con la oprobiosa opresión que sometía a los cubanos a la triste condición de esclavos y de parias en su propia Patria.

Y al recordar esta fecha también el GROP CATALUNYA cuyos fundadores la escogieron para levantar en esta rebelde tierra del Oriente cubano la bandera de libertad para Cataluña, quiere dejar oír su voz para testimoniar, como siempre lo ha hecho, al pueblo cubano su admiración y sus simpatías como sus fervientes deseos de que su independencia sea eterna, para que su prosperidad sea cada día mayor, para que entre los cubanos no surjan nunca divisiones que puedan dar al traste con esta República que fué levantada con la sangre generosa que derramaron a torrentes los hijos de Cuba que lucharon y vencieron al Estado opresor que los humillaba.

Si bien antes hubieron otras fechas que ya indicaban al pueblo cubano su deber a cumplir, es el 10 DE OCTUBRE, la fecha que podríamos decir que inició la lucha, que abrió el camino hacia la plena liberación de este pueblo que ha demostrado ante el mundo, el derecho que tenía a gobernarse libremente, pues, a los pocos años de constituido en pueblo libre y soberano y a pesar de todos los contratiempos que en su vida política ha sufrido, está ocupando un lugar muy preferente entre los pueblos libres de América, en cuyo concierto ha sido el último en llegar.

Es esta fecha de aquellas que nunca podrán olvidarse; de aquellas que muestran a los hombres el camino de la dignidad y de su liberación; es el 10 DE OCTUBRE, no solamente la fecha de recordación para los cubanos, es también la fecha de recordación para todos los que amen la libertad y la justicia, para todos los que no puedan vivir bajo el yugo de la opresión, para todos los que no puedan permitir la sumisión y la subyugación de los pueblos. Por esto al recordarlo hoy, en estos momentos en que la fuerza bruta, la barbarie, el crimen y el oprobio, se enseñorea de los pueblos indefensos y destruye libertades y esclaviza ciudadanos, la mejor conmemoración que de ella puede hacerse es elevar vigorosa protesta contra todo este despotismo que pidiendo respeto a sus minorías, atropella a las mayorías que tienen el derecho de gobernarse por sí mismas y destruye pueblos que al amparo de la civilización y por derecho de naturaleza, llevaban una vida de plena libertad, respetados y admirados por todo el mundo.

Al llegar pues a otro 10 DE OCTUBRE, que para nosotros representa un doble acontecimiento porque conmemoramos a la vez que la histórica fecha cubana, la histórica constitución de nuestra Entidad surgida a la lucha por la liberación de Cataluña, hacemos constar nuestra ferviente protesta contra todos los regímenes que atentan a la libertad de los pueblos y hacemos sinceros votos por la eterna perdurabilidad de la República Cubana, dejando que nuestros corazones vibren saludando a los cubanos todos a la voz de ¡VIVA CUBA LIBRE!, ¡VISCA CATALUNYA LLIURE!

NOSALTRES NO HEM PERDUT LA FE EN CATALUNYA. CREIEM CEGAMENT EN ELS DESTINS DE LA PATRIA CATALANA. VIURE, TREBALLAR, LLUITAR, VENCER I MORIR PER CATALUNYA, AQUEST ES NOSTRE LEMA !!

---

10 D' OCTUBRE.

Els qui fundarem el Grup, allà per l'any 1907, erem un estol de joves que sentiem les ansies de llibertat de nostra Catalunya i que aquí a Cuba se'ns havien acrescut més encara en conèixer les gestes heroïques del poble Cubà. Ens havíem reunit i havíem començat nostres tasques i amb els majors desigs de parangonar Catalunya mb Cuba, que com nosaltres lluitàvem, havia lluitat per obtenir la seva llibertat i l'havia obtinguda, a l'emsem que amb el ferm propòsit de demostrar nostra identificació amb aquest poble i les nostres simpaties als cubans, escollirem la data del 10 d'Octubre que commemora el crit de rebel·lió que llençaren a tots els àmbits l'estol de cubans que amb el gran patriota En Carlos Manuel de Céspedes al davant, es sublevaren al poblet de Yara, d'aquesta abrupta regió Oriental, al crit de ¡Viva Cuba Libre! contra la despòtica opressió que exercia Espanya a Cuba, per a fer sentir aleshores, com fem avui també, nostra veu de protesta contra els mateixos déspotas que oprimien i oprimeixen el poble català.

Des d'aleshores el GROU ha lluitat sens treva i seguirà lluitant per tots els mitjans que pugui tenir a son abast, fins obtenir la plena llibertat de Catalunya.

Des d'aleshores el GROU ha sapigut mostrar als cubans la seva admiració i les seves simpaties i en completa compenetració, ha rebut sempre les demostracions més evidents de les simpaties que per Catalunya senten els fills de Cuba.

Nostre Entitat ha estat no tant sols la casa dels catalans a Cuba, sinó també la casa dels cubans. Seria llarg enumerar els actes de veritable compenetració que en nostre GROU s'han realitzat durant els trenta tres anys de vida que porta. Ens acontentarem en fer constar que avui, com sempre, el GROU CATALUNYA, està i estarà al costat del poble cubà, en els seus dolors i en les seves alegries, com està i estarà sempre en el front de lluita, que avui hem de sostenir amb més braó que mai, per a foragitar de Catalunya als opressors forasters que pretenen anorrear-la i per a fer que sigui un fet la República Catalana que elevi els catalans a l'estat de ciutadans d'un poble lliure i civilitzat.

En començar un nou any en la seva llarga vida de lluita per a la reivindicació de Catalunya, el GROU CATALUNYA, reafirma la seva Declaració de Principis, declarant que treballarem amb més fermesa que mai per assolir la independència política de Catalunya i per tant dedicarem tots nostres esforços per a que sigui un fet positiu, el més aviat possible, la unió de tots els catalans que tinguin consciència de la necessitat de que Catalunya recobri la seva personalitat. A aquest fi i mentre no sigui possible realitzar la veritable compenetració amb els que sofreixen l'exclavatge allà a nostra terra martiritzada per l'allau invasora i els que romanen escampats per l'Europa devastada per la guerra, anirem de ple, amb el concurs de les Entitats ja existents i amb el d'aquelles que es puguin formar en els països d'aquest continent americà, a la Federació d'Entitats Nacionalistes Catalanes d'América.

Per Catalunya, demanem una vegada més, el concurs de tots els seus fills que sentin en si el compliment del deure que tenen contret amb ella, de retornar-li la seva plena llibertat i absoluta independència.

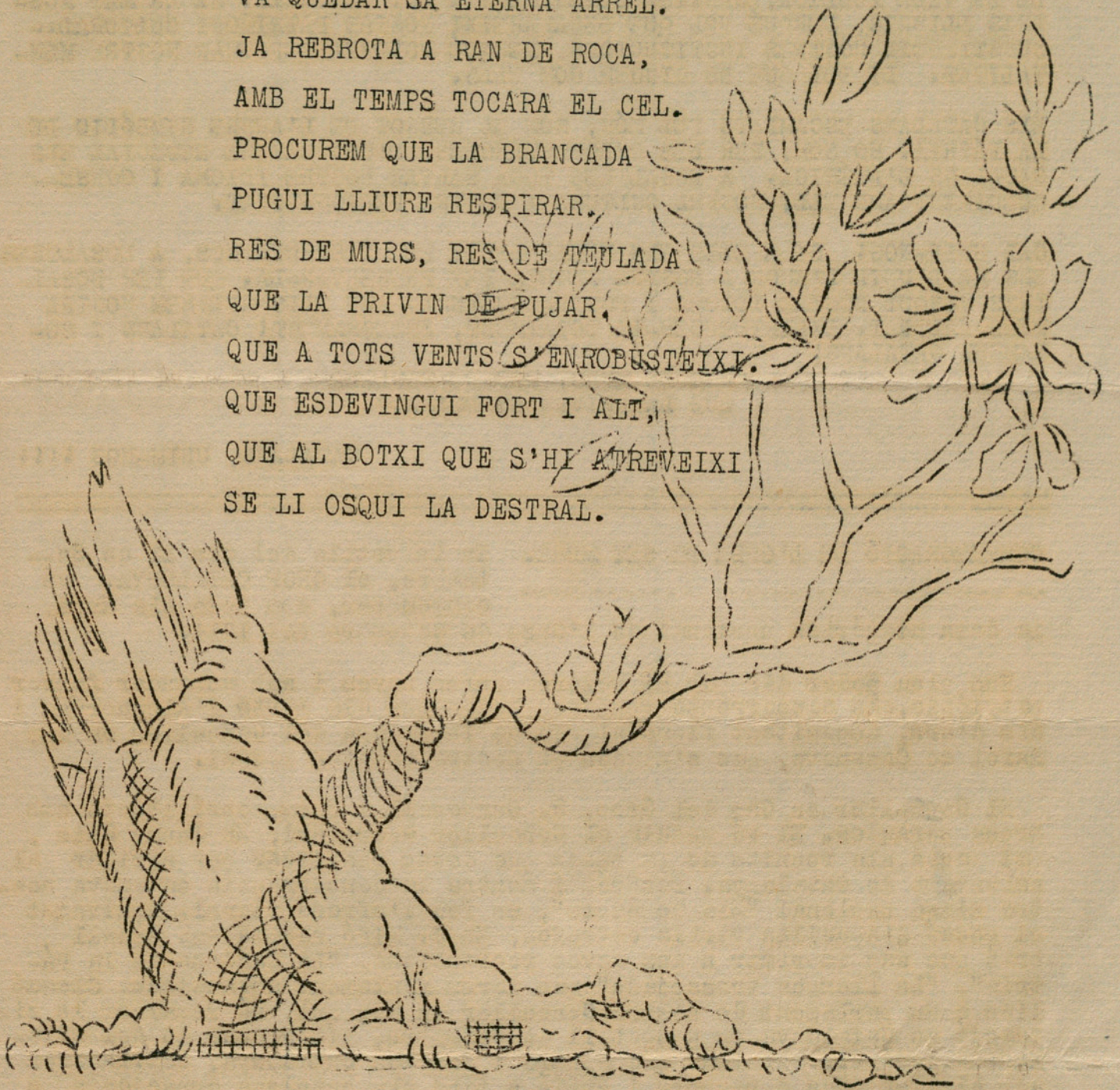

NOSALTRES CREIEM QUE ELS MOMENTS ACTUALS SON DECISIUS PER CATALUNYA. QUE EL PERVINDRE DE NOSTRA PATRIA DEPEN DE L'ACTITUD QUE ADOPTEM ELS CATALANS. PER A NOSALTRES, UNIR-NOS, ES LA MISSIÓ SAGRADA QUE ENS PERTOCA. UNITAT DE TOTS PER A FER QUE PREVALEIXI AMB EL RECONeixEMENT DE NOSTRA PERSONALITAT, NOSTRA INDEPENDENCIA NACIONAL.

L' ARBRE SAGRAT.

QUAN EL VAN TALLAR DE SOCA
VA QUEDAR SA ETERNA ARREL.
JA REBROTA A RAN DE ROCA,
AMB EL TEMPS TOCARA EL CEL.
PROCUREM QUE LA BRANCADA
PUGUI LLIURE RESPIRAR.
RES DE MURS, RES DE TEULADA
QUE LA PRIVIN DE PUJAR,
QUE A TOTS VENTS S'ENROBUSTEIXI.
QUE ESDEVINGUI FORT I ALT,
QUE AL BOTXI QUE S'HI ATREVEIXI
SE LI OSQUI LA DESTRAL.

ALTRA VEGADA ESPANYA HA OCCIT L'ARBRE DE LA PÀTRIA CATALANA. NO IMPORTA COM ES DIGUI EL REGIM QUE ALLI EXERCEIX EL GOVERN. ÉS L' ODI ANCESTRAL A CATALUNYA QUE INSPIRA ALTRA VEGADA LA DESTRUCCIO DE NOSTRA PATRIA . AVUI ES ESPANYA SOTA UN NOM POMPOS D'IMPERI I AJUDADA PER LA IDEA TOTALITÀRIA, QUE SENT LA PUIXANÇA DEL SEU ESPERIT UNITARI I DÈSPOTA. ÉS L' ORGULL CASTELLÀ. AQUEST ORGULL QUE VEIEM EN TOTES LES ÈPOQUES DE LA SEVA HISTÒRIA, QUE NO TOLERA QUE ES PARLI DE LLIBERTATS NACIONALS. ÉS AQUELL MATEIX ORGULL PEL QUAL ACABAREN AMB LA INDEPENDÈNCIA TOTES LES TERRES AMERICANES. ÉS L'ORGULL D'UNA RAÇA TANCADA A L'ESTEPA, QUINA VIDA ÉS ".....ÀSPERA Y FRIA COMO EL GRANITO Y DE IGUALES IMPENETRABILIDAD Y DUREZA", SEGONS ESCRIVIA AZAÑA EN 1918. ÉS L'ORGULL D'UNA RAÇA QUE NO S'EXTINGIRÀ MENTRE HI HAGI UN CASTELLÀ DAMUNT LA TERRA. ÉS PERQUÈ CATALUNYA NO ÉS ESPANYA, QUE EL SEU ORGULL LI DICTA DESTRUIR-LA. NO ÉS PAS EN CÀSTIG PER LA SEVA FIDELITAT A LA REPÚBLICA. ARA COM ABANS, CÒ QUE ESPANYA VOL DESTRUIR ÉS LA SEVA PERSONALITAT, MALGRAT L'AFIRMI ENCARA MÉS AQUEST MATEIX AFANY QUE POSA EN DESTRUIR-LA. PER CÒ L'EMPRÈN CONTRA LA NOSTRA LLENGUA, PERQUÈ ÉS LA MANIFESTACIÓ MÉS PURA DE NOSTRA PERSONALITAT I L'INSTRUMENT DE NOSTRA CULTURA. I AMB CONSCIÈNCIA DE QUE ATACA

ELS FONAMENTS DE NOSTRA NACIONALITAT, ESPANYA HI HA POSAT SEMPRE EN AIXÓ, UNA REFINADA CRUELTAT. DESPRÉS D'HAVER ELIMINAT NOSTRE IDIOMA DE LA VIDA PÚBLICA, CASTIGA SEVERAMENT A QUI EL PARLA. HA CREMAT NOSTRES LLIBRES, PERQUÉ VOL QUE DESAPARÈIXI NOSTRE PATRIMONI CULTURAL.-- SUBSTITUEIX NOSTRES INSTITUCIONS, PERQUÉ VOLDRIA DEFORMAR NOSTRA MENTALITAT. LI DOL QUE NO SIGUEM COM ELLS.

ELS CATALANS ESCAMTIATS TEL MÓN, SOM EL REBROT DE L'ARBRE SIMBÓLIC DE LA PÀTRIA. HO SOM, PER LES CIRCUMSTÀNCIES, D'UNA MANERA ESPECIAL ELS CATALANS D'AMÉRICA. A NOSALTRES TOCA SALVAR NOSTRE IDIOMA I CONSEQUENTMENT AMB ELL, NOSTRA CULTURA I NOSTRA PERSONALITAT.

CAL UNIR-NOS! SI A ELLS ELS UNEIX L'ODI PER DESTRUIR-NOS, A NOSALTRES ENS HA D'UNIR L'AMOR A NOSTRA PÀTRIA PER PRESERVAR-LA. QUE PER NOSALTRES VISQUI NOSTRE IDIOMA I NOSTRA CULTURA. AMB ELLS AFIRMEM NOSTRA PERSONALITAT. EXPERIMENTEM-LA TOTALMENT, INTEGRAMENT! CATALANS I SOLAMENT CATALANS!

"RES DE MURS, RES DE TEULADA
QUE LA PRIVIN DE PUJAR."

CATALANS, UNIM-NOS !!!!!

COMMEMORACIÓ DE L'ONZE DE SETEMBRE. En la vetlla del dia 11 de Setembre, el GROU CATALUNYA, va commemorar, com tots els anys, la data històrica nacional de l'Onze de Setembre del 1714.

Ens plau poder dir que hi veierem cares noves i amb verdader fervor patriòtic, els concurrents rendiren homenatge als morts d'aleshores i als d'ara, depositant flors al peu de la figura del Conceller en Cap Rafel de Casanova, que s'aixeca en nostre estatge social.

El Conceller en Cap del Grop, S. Carbonell i Puig, obrí l'acte amb breus paraules. El va seguir el Conseller Secretari, En Jaume Sais, qui parlà als reunits de la tasca que devem realitzar per arribar al salvament de Catalunya. Després i mentre la concurrència entonava nostre himne nacional "Els Segadors", es feu l'ofrena floral. Apaivagat el ressó d'aquelles virils estrofes, En J. Miró recità amb aquell braó que sap imprimir a les seves recitacions, "La Sardana de la Pàtria", "La Llengua trossejada" que foren fortament aplaudides. Closes l'acte un parlament de nostre Conseller en Cap qui va remarcar la situació de Catalunya en aquest 11 de Setembre, pitjor que la del 1714. Xarriaquejà els catalans que dintre i fora de Catalunya, col·laboren amb els despotes opressors i cridà a tots els catalans conscients a la unió sagrada per a llibertar Catalunya.

Sota el cop tràgic de la dissort, obertes encara les ferides de l'ànima i mal tancades les de la carn, hem d'emprendre decididament el cas de la unió catalana, que ha de permetre la col·laboració de tots els catalans dignes d'aquest nom en la gran feina del redreçament espiritual i material del nostre poble caigut.

El primer imperatiu català d'aquesta hora de gravetat imensa per a totes les nacions, és de refer la germanor, acoblar energies, definir i enfortir la voluntat i adoptar una política nacional que doni relleu i eficàcia a la pròpia acció. Els catalans no podem actuar mai més com a figures o figuretes del retaule espanyol, ni en les comèdies ni en les tragèdies.

D' "EL POBLE CATALA" Núm. 1 . Oct. 27-1939.

Sol·licitau el Butlletí al GROU CATALUNYA - J.A.Saco 415. S. de Cuba